

בש"פ 3670/15 - מדינת ישראל נגד בן צבאן

בבית המשפט העליון
בש"פ 3670/15

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: בן צבאן

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו
(השופטת ד' שריזלי) מיום 27.5.2015 במ"ת
53493-03-15

תאריך הישיבה: י' בסיון התשע"ה (28.5.2015)

בשם העוררת: עו"ד תמר פרוש

בשם המשיב: עו"ד כרמל בתו

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (השופטת ד' שריזלי) במ"ת 53493-03-15 שניתנה ביום 27.5.2015, ובה נדחתה בקשת העוררת לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו והוחלט לשחררו לחלופת מעצר בתנאים מגבילים.

הרקע העובדתי

1. ביום 25.3.2015 הוגש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כתב אישום המייחס למשיב שתי עבירות: עבירה

עמוד 1

של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ועבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961. על פי כתב האישום, בתאריך 9.7.2014 סמוך לשעה 19:25 נהג המתלון בכביש 20 (נתיבי איילון) מצפון לדרום באופנוע. אותה עת נסע המשיב אף הוא באותו הכביש ובאותו כיוון נסיעה ברכב מדגם פורד. במהלך הנסיעה, לפני מפגש וולפסון, התגלע ויכוח בין המשיב למתלון על רקע שימוש בדרך. בשלב זה איים המשיב על המתלון באומרו: "אני אהרוג אותך, אני ארצח אותך, תעצור בצד" או מילים בעלות משמעות דומה. לאור הוויכוח האמור לעיל החליט המשיב לגרום למתלון חבלה חמורה שלא כדין באמצעות הרכב כמפורט: המשיב עצר את הרכב בשול הימני. המתלון, שנסע בסמוך לרכב והבחין בעצירתו, עצר אף הוא בשול הימני כ-20 מטרים מאחורי הרכב. בשלב זה החל המשיב לנסוע לאחור בפתאומיות ובמהירות ופגע בעוצמה באופנוע. מעוצמת המכה הועף האופנוע באוויר, נגרם לו נזק רב והוא יצא מכלל שימוש. בשל תושייתו קפץ המתלון מהאופנוע בטרם פגע בו הרכב, כשהוא קופץ לנתיב הנסיעה הימני בכביש, ובכך ניצל מפגיעת הרכב. כל אותה עת הייתה תנועה ערה של רכבים בכביש מצפון לדרום, ורק בנס לא נפגע המתלון מהרכבים שנסעו בכביש. בסמוך לאחר מכן, הפקיר המשיב את המתלון וברח עם הרכב במהירות ממקום התאונה, לא עצר ולא הזעיק עזרה. במעשיו האמורים לעיל, ניסה המשיב לפגוע במתלון שלא כדין והפקירו בכך שלא עצר ולא הזעיק עזרה.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה העוררת בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים, בהתאם לסעיפים 21(א)(1) ו-21(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). בבקשה נטען כי קיימות בידי העוררת ראיות לכאורה להוכחת אשמת המשיב בעבירות המיוחסות לו. נטען כי אמנם הראיות הן ברובן נסיבתיות, אך הצטברותן והשתלבותן זו בזו מקימות בנסיבות העניין תשתית ראיתית חזקה שמצביעה על המשיב כמי שנהג ברכב במועד האירוע ומפלילה אותו בביצוע המעשים המיוחסים לו בכתב האישום. לפיכך נטען כי קמה בנסיבות העניין עילת מעצר של מסוכנות לשלום הציבור ולביטחונו, ובנוסף קיים חשש להימלטות המשיב מאימת הדין ושיבוש מהלכי משפט.

החלטת בית המשפט המחוזי באשר לראיות לכאורה

3. ביום 29.4.2015 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי באשר לשאלת קיומן של ראיות לכאורה. בית המשפט המחוזי פירט את הראיות העיקריות שהציגה העוררת במקרה דנן ואת טענות הצדדים ביחס אליהן. צוין כי הרכב הפוגע אותר בהתאם למספר הרישוי שנרשם על ידי שני עדי ראיה לאירוע. צוין כי המשטרה חקרה תחילה את א', שהיה בעליו של הרכב בחודש פברואר 2014 (להלן: א'), אלא שבחקירתו של א' התברר כי במועד האירוע הרכב כבר לא היה בבעלותו, שכן עוד בחודש אפריל או מאי 2014 מכר את הרכב לאשתו של המשיב. צוין כי בעימות שנערך בין המתלון לבין אותו א' טען המתלון כי הוא מזהה את א' כמי שנהג ברכב במועד התאונה ופגע באופנועו ונמלט מהמקום. ואולם, לנוכח העובדה כי במועד האירוע הבעלות ברכב כבר עברה לאשתו של המשיב, ומכיוון שמחקרי התקשורת ביחס לטלפון של א' העלו שבמועד התאונה הוא לא שהה באזור תל-אביב, נזנח כיוון החקירה בנוגע ל-א' והחוקרים התמקדו מאותו שלב במשיב. עוד צוין כי שורה של מסמכים (דוחות תנועה, טיפולי מוסך ועוד) מעידים על כך שהרכב המדובר הוא הרכב שהיה מעורב באירוע, ועל כך שהמשיב השתמש ברכב בתקופת התאונה. צוין כי בשלב זה של החקירה גילו החוקרים כי המשיב מרצה עונש מאסר בבית סוהר בגין תיק אחר, ומשכך הופעלו אמצעי חקירה סמויים, כגון האזנה לשיחותיו עם חבריו לתא המאסר. עוד צוין כי בחקירתו הראשונה הודה המשיב כי הרכב היה ככל הנראה בבעלותו ביום התאונה, אך הכחיש שהיה מעורב בתאונה. צוין כי המשיב טען בחקירתו כי באותה תקופה נתן לכמה מחבריו לעשות שימוש ברכב - אך סירב לספק פרטים לגביהם - שכן לטענתו הוא עצמו הקפיד להחליף רכב בכל יום משום שחיייו היו בסכנה. עוד צוין כי העוררת מבקשת לבסס את התשתית הראיתית לכאורה על מספר ראיות נסיבתיות: העובדה

שהטלפון הסלולארי של המשיב אכן בשעת האירוע באזור שבו אירעה התאונה; העובדה שהמשיב נפגש כמה דקות לאחר האירוע עם חבריו בחולון (דהיינו, בסמוך למקום התאונה); שתיקתו של המשיב בחקירה השנייה; אופיין המפליל של השיחות שניהל המשיב עם חבריו לתא המאסר, אשר מלמדות על ידיעתו של המשיב כי מאזינים לו וכי הוא מכוון את אמירותיו בהתאם; העובדה שהמשיב בחר לשנות את הופעתו החיצונית - על ידי גילוח זקנו בסמוך לפני מסדר זיהוי שנערך לו לפני המתלונן - ואף הקדים ושוחח על כך עם חבריו לתא המאסר, מבלי שנתן הסבר הגיוני לשינוי זה.

4. בית המשפט המחוזי קבע כי בתשתית הראייתית שהובאה על ידי העוררת גלום פוטנציאל להרשעה, אך הדגיש כי הראיות השונות שהציגה העוררת מצויות "כולן בפריפריה הרחוקה של האירוע וההתרחשויות שלאחריו" וכי מתעוררים מספר סימני שאלה המובילים למסקנה שחל כרסום מסוים בעוצמת הראיות: באשר לדיוק רישום מספר הרישוי של הרכב הפוגע על ידי עדי ראיה לאירוע; באשר לתיאור הנהג; באשר לאפשרות שהמשיב שוחח עם חבריו לתא המעצר אודות תאונה אחרת. בנוסף הודגשה העובדה כי בשלב מוקדם יותר של החקירה זיהה המתלונן את א' כמי שנהג ברכב הפוגע. בית המשפט אף ראה לנכון לקבוע בנקודה זו כי המשטרה השהתה את הטיפול בחקירה שיהיו בלתי סביר שפגע באיכות החקירה ובאופי הממצאים. בית המשפט קבע כי הדברים משליכים על עילת המעצר. צוין כי המעשים המיוחדים למשיב מקימים אמנם עילת מעצר שעניינה מסוכנות - וכי הדבר אף מוחרף עקב קיומו של עבר פלילי מכביד - אך לצד זה יש לזכור כי קיימת זיקה בין עוצמת הראיות לבין האפשרות של חלופת מעצר. נקבע כי לנוכח קיומן של ראיות לכאורה בעוצמה קטנה יחסית במקרה דנן, ובאיזון שבין זכותו הבסיסית של המשיב לחירות כל עוד לא הורשע לבין אינטרס הציבור, יש מקום לשקול שחרורו של המשיב לחלופת מעצר נאותה ככל שחלופה כזו תוצע ותימצא הולמת. לפיכך הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב.

החלטת בית המשפט המחוזי באשר לחלופת המעצר

5. ביום 27.5.2015 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי באשר לקיומה של חלופת מעצר. בית המשפט המחוזי הביא את עיקרי תסקיר המעצר שהוגש בעניינו של המשיב וקבע כי התסקיר "פרש תמונה מטרידה ביחס למסוכנותו של המשיב". צוין כי מהתסקיר עולה התרשמות שלילית של שירות המבחן מהמשיב; כי המשיב בעל עבר פלילי עשיר וכי הוא מנהל מזה שנים אורח חיים עברייני; כי שירות המבחן העריך שהמשיב הינו בעל דחפים תוקפניים ומתקשה בשליטה עצמית במצבי תסכול; כי סנקציות ועונשים שהוטלו על המשיב בעבר לא הרתיעו אותו ולא עזרו להציב לו גבולות והוא המשיך לבצע עבירות; וכי במסגרת הליך פלילי קודם נעשה ניסיון לשלב את המשיב בהליך טיפולי לאיון אלימותו, אולם הניסיון כשל והמשיב נדון לעונש מאסר בפועל. זאת ועוד, מתסקיר שירות המבחן עולה כי המשיב שולל צורך ואפשרות להתערבות טיפולית, ובכלל את הצורך לערוך שינוי בדפוסי העברייניים ובאורח חייו, וכי הוא תולה את האחריות למצבו כיום במערכת אכיפת החוק. בית המשפט ציין כי מהתסקיר עולה שלנוכח מכלול הנסיבות - היעדר היציבות בחיי המשיב, עברו הפלילי לרבות עבירות בתחום האלימות, התנהגותו האימפולסיבית והאלימה, נוקשות חשיבתית, קשריו השוליים, ניסיונות טיפוליים שנכשלו בעבר עקב חוסר שיתוף פעולה מצד המשיב, עמדותיו הבעייתיות ביחס לחוק - התרשמות שירות המבחן הינה ש"קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה, ובאם תתרחש תוצאותיה צפויות להיות ברמה גבוהה". עם זאת, צוין כי שירות המבחן המליץ בסופו של דבר על שחרור המשיב לחלופת המעצר המוצעת בבית אמו - בפיקוחה ובפיקוח חותנו - והסביר את המלצתו באיכות הפיקוח שמציעים שני המפקחים הללו: האם שיש לה השפעה מסוימת על המשיב ומסוגלת להוות גורם סמכותי ומרסן; והחותן, איש חוק וגמלאי של משטרת ישראל, המעוניין לסייע בפיקוח על המשיב, כדי לסייע לבתו ונכדתו לשמר את התא המשפחתי.

6. בית המשפט המחוזי ציין כי יש ממש בטענת העוררת, שהדגישה את הפער העצום שבין מסקנות שירות המבחן

בדבר מסוכנותו הגבוהה של המשיב לבין ההמלצה לשחררו לחלופת המעצר המוצעת. בית המשפט ציין כי "אין לי ספק בדבר המסוכנות החריפה הנשקפת מהמשיב כלפי שלום הציבור וביטחונו", וכי "ההערכה כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות ההתנהגות העבריינית האלימה מטרידה ומדאיגה אותי... אישיותו של המשיב מצביעה על רמת סיכון כזו המעמידה בספק את יכולתה של חלופה כלשהי לצמצמה". לפיכך נקבע כי אכן קיים חוסר הלימה בין קווי האישיות הבולטים מהתסקיר לבין ההמלצה שבסיומו. עם זאת, נקבע כי מצוות המחוקק הינה לבחון בכל מקרה ומקרה אם ניתן לאיין את המסוכנות, גם כשזו גבוהה, באמצעות חלופת מעצר הדוקה וראויה, שכן מעצר עד תום ההליכים אמור להיות המוצא האחרון. בית המשפט ציין כי ייתכן שהיה נמנע מלאמץ את המלצת שירות המבחן אלמלא סבר – כאמור בהחלטתו הקודמת – כי קיים "כרסום מסוים" בעוצמת הראיות, אולם בנסיבות העניין המבחן המכריע הוא איכותה של חלופת המעצר המוצעת וזהותם של המפקחים. בית המשפט קבע כי התרשמותו מהמפקחים המוצעים הינה חיובית – בדומה להתרשמות שירות המבחן מהם – וכי הפיקוח המוצע בצירוף איזוק אלקטרוני עשוי לענות על צרכי המעצר ועילותיו. לבסוף צוין כי המשיב יאלץ לגייס את כל כוחותיו על מנת להבטיח שיעמוד במגבלות שיטלו עליו במסגרת מעצר הבית על מנת שלא להכשיל את המפקחים. לפיכך קבע בית המשפט כי המשיב ישוחרר לחלופת מעצר בתנאים הבאים: "מעצר בית" מלא בבית אמו; פיקוח מלא ומוחלט בכל שעות היממה על ידי אחד משני המפקחים – אמו וחוטנו של המשיב; ערבות עצמית בסך 10,000 ש"ח; הפקדה במזומן בסך 7,000 ש"ח; ערבות צד ג' של כל אחד מהמפקחים בסך 10,000 ש"ח; איזוק אלקטרוני; צו עיכוב יציאה מהארץ; איסור יצירת קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים באירוע או מעדי התביעה.

תמצית טענות הצדדים

7. העוררת טענה במסגרת הערר שלפני – באמצעות באת-כוחה, עו"ד תמר פרוש – כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי קיים "כרסום מסוים" בחומר הראיות לכאורה המצדיק את שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. נטען כי הראיות הנסיבותיות המצויות בידי העוררת בשלב זה מובילות למסקנה הגיונית וסבירה אחת כי המשיב הוא נהג הרכב שביצע את העבירות המיוחסות לו. נטען כי המשיב לא הצליח לספק הסבר הגיוני לראיות המפלילות הרבות שיש כנגדו, וכי בחלקים גדולים מחקירותיו שמר על זכות השתיקה. נטען כי קביעתו של בית המשפט המחוזי בדבר חוסר דיוק אפשרי ברישום מספר הרישוי הינה קביעה שגויה, שכן בדיקת מספר הרכב הנוסף הובילה לרכב אחר שלא התאים בצבעו לתיאור החיצוני שתיארו המתלונן ועדי הראיה את הרכב הפוגע, ואילו מספר הרכב שנרשם על ידי אחד העדים תואם את מספר רכבו של המשיב. עוד נטען כי בית המשפט שגה בקבעו כי נמסר תיאור של נהג הרכב הפוגע כאדם לא מזוהה, בעוד שבחומר הראיות אין תיאור כזה של נהג הרכב הפוגע. עוד נטען כי לא ברור מנין העלה בית המשפט את האפשרות שהמשיב שוחח עם חבריו לתא המאסר על תאונה אחרת, כשטענה שכזו כלל לא נטענה על ידי המשיב עצמו. עוד נטען כי בית המשפט שגה ביחסו משקל גדול מדי לזיהוי השגוי שזיהה המתלונן את א' כנהג הרכב הפוגע, וצוין כי עיון בתמונותיהם של א' ושל המשיב מגלה דמיון במאפייניהם החיצוניים. לבסוף נטען כי בית המשפט שגה בקבעו שהמשטרה השתתתה שיהיו בלתי סביר בחקירתה בנסיבות העניין.

8. באשר למסוכנות הנשקפת מהמשיב והאפשרות להסתפק בחלופת מעצר, טענה העוררת כי ההחלטה לשחרר את המשיב לחלופת המעצר המוצעת הינה החלטה שגויה בנסיבות העניין. נטען כי המעשים המיוחסים למשיב מלמדים על התנהגות אלימה וחוסר מעצורים של אדם שאינו שולט בדחפיו האלימים ונשקפת ממנו סכנה מוחשית לסביבתו, ולכן חלופת המעצר המוצעת אינה מספיקה. הודגש כי למשיב עבר פלילי ניכר, לרבות עבירות אלימות ותעבורה, וכי שירות המבחן ציין שעונשים וסנקציות שהוטלו על המשיב בעבר לא הביאו להרתעתו ולהצבת גבולות. העוררת מדגישה את קביעת שירות המבחן בתסקיר בדבר רמת הסיכון הגבוהה להישנות התנהגות עבריינית אלימה שככל שתתרחש

תוצאותיה צפויות להיות ברמה גבוהה. נטען כי בנסיבות אלה המסקנה המתבקשת היא שאישיותו של המשיב מצביעה על רמת סיכון גבוהה כל כך שאין ביכולתה של חלופה כלשהי לצמצמה, ומשכך לא ניתן לקבל את המלצת שירות המבחן לשחרר את המשיב לחלופת המעצר המוצעת ויש להותירו במעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים נגדו.

9. בדיון שהתקיים לפני טען המשיב - באמצעות בא כוחו, עו"ד כרמל בתו - כי אין הצדקה להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי לשחררו לחלופת המעצר המוצעת. באשר לקיומה של תשתית ראיות לכאורה; בא כוח המשיב הסכים כי אכן קיימת תשתית של ראיות נסיבתיות במקרה דנן, אך לטענתו קשה להתעלם מסימני השאלה השונים שמטים את הכף בשלב זה לשחרר את המשיב לחלופת מעצר. נטען כי טענת המשיב שבתקופה הרלוונטית איפשר לאנשים אחרים להשתמש ברכב לא נסתרה ואף אומתה באמצעות דוחות תנועה שניתנו לאחרים שנהגו ברכב באותה תקופה. נטען כי קיים בסיס לקביעה שייתכן שהמשיב דיבר על תאונה אחרת בשיחותיו עם חבריו לתא המאסר, שכן אין חולק שהרכב עבר מספר תאונות וטופל מספר פעמים במוסך בעקבות אותן תאונות. נטען כי המשקל הרב שמבקשת העוררת לייחס להחלטתו של המשיב להתגלח אינו סביר וכי לא ראוי "לצבוע" עובדה זו בגוון פלילי. באשר לחלופת המעצר; נטען כי מדובר בחלופה מצוינת וכי בית המשפט המחוזי ושירות המבחן התרשמו לחיוב מהמפקחים המוצעים. עוד נטען כי אמו של המשיב כבר שימשה בעבר בשתי הזדמנויות שונות כערבה ומפקחת על המשיב והוכיחה כי היא מתאימה לתפקיד, שכן לא נרשמו באותם שני מקרים שום הפרות של תנאי המעצר.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בהודעת הערר ובנספחיה ולאחר שהאזנתי בקשב רב לטענות באי כוח הצדדים בדיון לפני, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות, בכפוף להחמרה של תנאי חלופת המעצר כפי שיפורט להלן.

11. בפתח הדברים אדגיש כי במסגרת הערר דנן לא נדרשת הכרעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה, שכן אין מחלוקת בין הצדדים בדבר קיומן של ראיות לכאורה כנגד המשיב במקרה דנן. זאת ועוד, על אף שהעוררת שמה דגש רב על קביעותיו של בית המשפט המחוזי בדבר עוצמתן של הראיות לכאורה, סבורני כי זוהי אינה הסוגיה המרכזית שיש להכריע בה במקרה דנן. סוגיה זו מתעוררת בנסיבות העניין רק כשאלה נלווית לשאלה שבלב המחלוקת בין הצדדים - האם ניתן לשקול את שחרורו של המשיב לחלופת מעצר כלשהי והאם חלופת המעצר הקונקרטי המוצעת הינה הולמת והדוקה דיה כדי לענות על המסוכנות הנשקפת מהמשיב כאמור בסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים. משכך, אני סבור - וכך גם ציינתי באזני באי כוח הצדדים בדיון שנערך לפני - כי ראוי למקד את הדיון במקרה דנן בשאלה האם חלופת המעצר הקונקרטי המוצעת הינה הולמת והדוקה דיה, והאם יש מקום להחמיר את תנאיה בנסיבות העניין. יצוין כי בא כוח המשיב הסכים בדיון לפני שזו השאלה שיש לדון בה ואף הסכים להחמרה בתנאי החלופה, אך באת כוח העוררת עמדה על טענותיה לעניין עוצמת הראיות לכאורה ולא הסכימה להסתפק בהחמרת תנאי החלופה.

12. לאחר עיון ומחשבה נותרתי בדעה שאותה הבעתי באוזני באי כוח הצדדים בדיון לפני, לפיה אין צורך שאקבע מסמרות בשאלת עצמת הראיות לכאורה במקרה דנן. אף אם אניח - לצורך הדיון ומבלי לקבוע מסמרות - כי צודקת העוררת בטענתה שסימני השאלה שהעלה בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 29.4.2015 אינם מצטברים לכדי חולשה מובהקת של תשתית הראיות לכאורה ואינם מובילים בהכרח למסקנה בדבר "כרסום מסוים" בתשתית זו, סבורני כי הדבר אינו מוביל למסקנה שהעוררת מבקשת להסיק, לפיה לא תיתכן בנסיבות העניין חלופת מעצר כלשהי שתאין את מסוכנותו של המשיב. אכן, בפסיקת בית משפט זה נקבע לא אחת בעבר כי ישנה זיקה בין שאלת עוצמתן של

הראיות לכאורה לבין מידת נכונותו של בית המשפט לשקול שחרור לחלופת מעצר הולמת. לפיכך נקבע כי במקרים שבהם משתכנע בית המשפט כי קיימות ראיות נסיבתיות לכאורה כנגד הנאשם, אך מתרשם כי ראיות אלה אינן בעוצמה ניכרת וכי עולים מהן סימני שאלה ותהיות ניכרים – ובמיוחד אם ישנו חוסר ראייתי מובהק שמחליש במידה ניכרת את הראיות הקיימות ומעמיד את התרחיש הפלילי כולו בסימן שאלה גדול – ייטה בית המשפט לשקול בחיוב שחרור לחלופת מעצר, ככל שמוצעת חלופה הולמת והדוקה דיה [ראו למשל: בש"פ 3484/14 מדינת ישראל נ' חיימוב (22.5.2014) (להלן: עניין חיימוב); בש"פ 8311/13 מדינת ישראל נ' אברמוב (19.12.2013) (להלן: עניין אברמוב)]. עם זאת, בפסיקה נקבע כי גם במקרים שבהם שוכנע בית המשפט בדבר קיומן של ראיות לכאורה בעוצמה בלתי מבוטלת כנגד הנאשם, אין לשלול על הסף את אפשרות קיומה של חלופת מעצר הולמת והדוקה שתשיג את מטרת המעצר באופן שיפגע פחות בחירותו של הנאשם. כך למשל ניתן למצוא בפסיקתו של בית משפט זה החלטות בהן נקבע כי יש לבחון קיומה של חלופת מעצר הולמת גם כשמדובר באישום ברצח, ואף החלטות שבהן שוחררו נאשמים ברצח לחלופת מעצר הדוקה והולמת. מנגד, ניתן למצוא בפסיקת בית משפט זה גם החלטות שבהן נקבע כי באותם מקרים שבהם סבור בית המשפט כי עילת המעצר במקרה קונקרטי הינה בעוצמה כה גבוהה עד שלא ניתן יהיה לאינה בדרך של חלופת מעצר, מתייתר הצורך לבחון חלופות מעצר קונקרטיות וממילא מתייתר הצורך בעריכת תסקיר מעצר [לסקירת הפסיקה לכאן ולכאן ראו: עניין חיימוב בפסקה 30 והאסמכתאות המוזכרות שם]. בסופו של דבר, ספק אם ניתן (ואם ראוי) לקבוע כללים נוקשים בסוגיה זו, וכפי שקבעתי בעבר מוטב לנקוט בגישה גמישה המתמקדת בבחינת כל מקרה על פי נסיבותיו.

13. הנה כי כן, אף אם אניח לצורך הדיון – ומבלי לקבוע מסמרות – כי העוררת צודקת בטענתה כי סימני השאלה שעורר בית המשפט המחוזי בהחלטתו אינם מצטברים לכדי כרסום בתשתית הראייתית, ואף אם אניח כי עוצמתן של הראיות הנסיבתיות במקרה דנן הינה בלתי מבוטלת, הרי שאין בידי לקבל את טענתה כי הדבר מוביל למסקנה חד משמעית שבשום אופן לא ניתן לשחרר את המשיב לחלופת מעצר כלשהי. לא שוכנעתי כי המקרה דנן הינו אחד מאותם מקרים יוצאי דופן, בהם מסוכנותו של הנאשם הינה כה מובהקת ובעוצמה כה גבוהה עד שלא ניתן בכלל לבחון אם קיימת חלופת מעצר כלשהי שעשויה לאינה. בסופו של דבר, סבורני כי שאלה זו הינה שאלה קונקרטית שצריכה להיבחן על פי נסיבותיו של כל מקרה ומקרה. ראוי להימנע ככל הניתן מקביעה א-פרוורית לפיה לא ניתן בכלל לשקול אפשרות לשחרר נאשם לחלופת מעצר אם העבירות המיוחסות לו הינן חמורות מאד. אכן, כפי שצוין לעיל, בפסיקת בית משפט זה ישנן דוגמאות לגישה זו, ועשויים להיות מקרים חריגים שמצדיקים זאת – כפי שפסקתי בעבר גם אני – אך ככלל ראוי להימנע מגישה כה נוקשה ולהעדיף גישה גמישה יותר הבוחנת כל מקרה על פי נסיבותיו.

14. במקרה דנן סבורני כי החלטתו של בית המשפט המחוזי להורות על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר המוצעת בבית אמו בפיקוחם של אמו וחותנו – בהתאם להמלצת שירות המבחן – הינה החלטה סבירה, ומשכך אינו מוצא לנכון להתערב בה, למעט החמרה מסוימת של תנאי החלופה. אדגיש כי לא נעלמה מעיני קביעתו של שירות המבחן בדבר רמת הסיכון הגבוהה להישנות התנהגות עבריינית אלימה מצד המשיב, ולא נעלם מעיני גם עברו הפלילי הניכר. אין גם ספק כי המעשים המיוחסים למשיב מקימים חזקת מסוכנות ברורה. אלא שגם בהינתן כל אלו, השאלה שיש להשיב עליה בנסיבות העניין הינה האם "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה", כאמור בסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, דהיינו האם חלופת המעצר המוצעת הינה הולמת והדוקה דיה על מנת לענות על המסוכנות הנשקפת מהמשיב לביטחון הציבור. על שאלה זו השיב בית המשפט המחוזי בחיוב, בהסתמך בראש ובראשונה על התרשמותו החיובית של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים. עיון בהחלטת בית המשפט המחוזי מלמד כי בית המשפט היה ער לשיקולים המטים את הכף לכיוון המחמיר, ובכל זאת בחר לקבל את המלצת שירות המבחן בנסיבות העניין ולשחרר את המשיב לחלופת מעצר. זאת ועוד, בית המשפט לא הסתפק בהמלצת שירות המבחן ובחן בעצמו את המפקחים וקבע כי התרשמותו מהם הינה חיובית. להתרשמות זו של בית המשפט המחוזי – התרשמות בלתי אמצעית מהמפקחים המוצעים – יש ליתן משקל ניכר בנסיבות העניין [ראו והשוו: עמוד 6]

בש"פ 3802/15 מדינת ישראל נ' רוזבן (2.6.2015).[. בנסיבות אלה, ולאחר ששקלתי בכובד ראש את טענות העוררת, סבורני כי אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי בכפוף להחמרה מסוימת של תנאי חלופת המעצר.

15. הנה כי כן, איני מוצא לנכון להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי לשחרר את המשיב לחלופת המעצר המוצעת, בכפוף להחמרת תנאיה כדלקמן: המשיב יפקיד במזומן סך של 30,000 ש"ח בקופת בית המשפט ויחתום בנוסף על ערבות עצמית בסך 20,000 ש"ח (במקום הפקדה של 10,000 ש"ח במזומן ויחתום על ערבות עצמית בסך 10,000 ש"ח). בנוסף, במקום ערבות צד ג' בסך 10,000 ש"ח שנדרש כל אחד מהמפקחים לחתום עליה, יחתום כל אחד מהמפקחים על ערבות צד ג' בסך 20,000 ש"ח. תנאים אלו יחליפו את התנאים הרלוונטיים בהחלטת בית המשפט המחוזי. יתר תנאי החלופה שפורטו בהחלטת בית המשפט המחוזי – "מעצר בית" מלא בבית אמו של המשיב בפיקוח מלא בכל שעות היממה של אחד משני המפקחים; איזוק אלקטרוני; עיכוב יציאה מהארץ; איסור יצירת קשר עם מי מהמעורבים באירוע או מעדי התביעה – ייוותרו על כנם. המשיב ישוחרר לחלופת המעצר רק לאחר שיקוימו כל תנאי השחרור במלואם.

16. סוף דבר; בכפוף להחמרת תנאי חלופת המעצר כאמור בפסקה 15 לעיל, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, ט"ו בסיון התשע"ה (2.6.2015).

ש ו פ ט